

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda voor de volgende week:

- het debat over de uitvoering van de motie inzake de publieke voorziening vanaf half december 2001 van zowel euromunten als eurobankbiljetten (frontloading euro) (25107, nr. 43), met maximumspreektijden van drie minuten.

Ik stel voor, van de agenda af te voeren:

- de nota Vertrouwen in verantwoordelijkheid (26806).

De heer Marijnissen heeft mij meegedeeld, dat hij zijn moties op de stukken 26245, nr. 33 en 26800-IXB, nr. 10 intrekt.

Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

maandag 2 oktober 2000:

- van 13.00 uur tot 18.00 uur van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de nota Arbeidsmarktbeleid etnische minderheden 2000-2003 (27223);
- van 13.15 uur tot 23.00 uur van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de nota "Natuur voor mensen, mensen voor natuur" (27235);

maandag 16 oktober 2000:

- van 11.15 uur tot 18.00 uur van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de visienota Voedsel en groen (27232).

Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat het lid Wagenaar tot lid in de bestaande vacature.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Staaij.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter! Op de agenda voor volgende week staat de behandeling van het wetsvoorstel openstelling huwelijk en het wetvoorstel adoptie door personen van hetzelfde geslacht. Deze wetsvoorstellen

betekenen een fundamentele wijziging in de grondstructuren van onze openbare rechtsorde. De juridische en maatschappelijke grondslagen van de samenleving zijn hier in het geding. In het kielzog van deze wetgeving zullen ook diverse andere wetten moeten worden aangepast. Beide wetsvoorstellen hebben door de volstrekte uitzonderingspositie die Nederland hier inneemt, ook vergaande internationaal-rechtelijke gevolgen.

Voorzitter! De SGP-fractie zou de regering daarom via u willen vragen om met het ingrijpende karakter van deze wetsvoorstellen rekening te houden bij de vertegenwoordiging van de regering in de gedachte-wisseling met de Kamer. Ons concrete verzoek is dat naast de staatssecretaris van Justitie ook de minister-president als voorzitter van de ministerraad, die verantwoordelijk is voor het algemeen regeringsbeleid, bij het debat aanwezig zal zijn. Indien dat niet mogelijk is, zou de SGP-fractie een ander lid van de ministerraad willen uitnodigen aan de beraadslagingen deel te nemen. Het ligt natuurlijk daarbij voor de hand om allereerst te denken aan minister van Justitie als eerst-verantwoordelijk minister.

De heer **Santi** (PvdA): Voorzitter! Mijn fractie heeft aangehoord wat de SGP-fractie hier naar voren heeft gebracht. De wijzigingen in beide wetsvoorstellen die volgende week besproken worden, zijn uiteraard van ingrijpende aard. Daar is geen discussie over. De staatssecretaris van Justitie is de eerste ondertekenaar van beide wetsvoorstellen. Daar is ook geen discussie over gevoerd. Ik denk derhalve niet dat het zinvol is om hetzij de minister-president hetzij de minister van Justitie erbij te betrekken. Ik weet niet wat het nut zou zijn van een dergelijk verzoek. Beide wetsvoorstellen zijn wel van ingrijpende aard, maar de staatssecretaris van Justitie is de man die namens de regering beide wetsvoorstellen tot nu toe heeft behandeld.

De heer **Luchtenveld** (VVD): Ik steun de woorden van de heer Santi, voorzitter.

De heer **Van de Camp** (CDA): Voorzitter! Ik hoef geen instemming meer te betuigen met het verzoek. Ik wijs erop dat het vaker voorkomt dat bij debatten over ingrijpende

onderwerpen zowel de minister als de staatssecretaris aanwezig is. De CDA-fractie steunt in die zin het verzoek.

De heer **Schutte** (RPF/GPV): Voorzitter! De regering bepaalt uiteraard zelf wie zij aanwezig laat zijn ter verdediging van wetsvoorstellen. Dat in acht nemend lijkt het mij goed dat hetgeen door de heer Van der Staaij is genoemd, onder de aandacht van de minister-president wordt gebracht, opdat hij weet hoe de gevoelens in de Kamer liggen.

De **voorzitter**: Van mijn kant de opmerking dat, zoals de heer Schutte al zei, wij de ongeschreven regel hebben dat de regering zelf bepaalt wie in deze Kamer wetsvoorstellen of welk ander onderwerp dan ook verdedigt. Ik hecht er als voorzitter aan om daaraan vast te houden. Verder is al opgemerkt dat de eerste ondertekenaar van het betreffende wetsvoorstel de staatssecretaris van Justitie is. Uiteraard wil ik dit deel van het stenogram aan de desbetreffende bewindslieden toezenden.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter! Inderdaad bepaalt de regering primair zelf wie zij in de Kamer als vertegenwoordiger wil laten optreden. Niettemin staat het ons vrij om onze wens duidelijk kenbaar te maken bij dit belangrijke wetsvoorstel. Uiteraard beseffen ook wij dat het wetsvoorstel alleen door de staatssecretaris van Justitie is ondertekend, maar de aanpassingswetgeving bestrijkt een breder terrein dan alleen dat van Justitie, terwijl er ook een internationaal-rechtelijke component aan zit en er door de bijzondere positie van Nederland op z'n minst nog wel wat uit te leggen valt in het buitenland. Gelet op het gewicht dat niet alleen wij aan het wetsvoorstel toekennen, maar dat algemeen erkend wordt, lijkt het ons aangewezen dat ten minste een lid van de ministerraad bij de bespreking van het wetsvoorstel aanwezig is.

Ten slotte dank ik degenen die mijn verzoek hebben ondersteund.

De **voorzitter**: Ik merk nogmaals op dat het uiteindelijk het kabinet is dat bepaalt wie het aan een debat in de Kamer wil laten deelnemen.

Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het

Mevrouw Noorman-den Uyl (PvdA)

bijzonder naar de genoemde bewindslieden.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Nieuwe bepalingen inzake het financieringsbeleid van openbare lichamen (Wet financiering decentrale overheden) (26906).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij vinden de komst van deze wet over de financiering van decentrale overheden een goede zaak. Het dwingt de politiek scherper te formuleren welke bevoegdheden en beperkingen andere overheden hebben in het omgaan met publieke middelen, de scheiding tussen publieke en private middelen en de verantwoording daarover. De verbetering van het toezicht, de regelgeving, de handhaafbaarheid en de verantwoording is van groot belang.

Op onderdelen van de wet heeft de fractie van de PvdA wel enige kritiek. In de eerste plaats wil ik iets zeggen over het financieringsstatuut. De minister heeft in eerste instantie

voor een wat harde lijn gekozen door een financieringsstatuut verplicht te stellen en het voornemen uit te spreken om daar allerlei inhoudelijke bepalingen aan toe te voegen. De Raad van State heeft daar fel tegen geopponeerd, in eerste en tweede instantie. De PvdA-fractie vindt dat een financieringsstatuut als een soort planverplichting op zich een bijdrage kan leveren aan transparantie van het gevoerde beleid. Daarmee leg je de gemeenten niet op hoe ze hun financiële huishouding moeten voeren. De ministers van Financiën en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties weten natuurlijk ook heel goed dat artikel 124 van de Grondwet dit niet toestaat. Het biedt de gemeenten en het hoogste gezag van de gemeente, de gemeenteraad, echter de ruimte om een transparant financieel beleid te voeren. Dat is belangrijk en daarom staat de fractie van de Partij van de Arbeid iets milder tegenover de nota van wijziging die thans de Kamer heeft bereikt. Een aantal aanbevelingen van de Raad van State zijn opgevolgd. De regelgeving is beperkt tot een vorm van planverplichting die in de wet zelf is opgenomen. De mogelijkheid van de regering om daar aanvullende regels aan toe te voegen is geschrapt. Dat lijkt mij een goede was, die wij nu maar aan de lijn moeten hangen om te drogen.

Voorzitter! Ik begrijp niet hoe een zichzelf respecterende minister van Financiën durft op te schrijven wat er in de stukken staat over de gemeentelijke kredietbanken. Een en ander betekent namelijk dat de huidige gezonde financiële grondslag onder de gemeentelijke kredietbanken om zeep wordt geholpen. Daar staat bovendien ook nog eens niets tegenover. Op dit moment kennen de meeste gemeentelijke kredietbanken of stadsbanken, die dikwijls in een stichting zijn ondergebracht, een min of meer budgettair neutrale exploitatie.

De kredietbanken hebben een aantal flink verliesgevende activiteiten – dat zijn met name de sociale kredietverstrekking, de schuldhulpverlening en de budgetbegeleiding – en daarnaast een beperkt aantal commerciële activiteiten, te weten persoonlijke leningen tot, meestal, een maximum van zo'n f 50.000. Verder kent een gemeentelijke kredietbank in beginsel een budgettair-neutrale exploitatie, een exploitatie zonder winstoogmerk. Daarvoor hebben zij naast die verliesgevende activiteiten een aantal winstgevende activiteiten nodig.

Uit het oorspronkelijke wetsvoorstel was op geen enkele wijze de opmerking uit de nota naar aanleiding van het verslag te herleiden dat de gemeentelijke kredietbanken, stadsbanken, hun bescheiden winstgevende activiteiten zouden moeten staken. Deze banken worden zo een schip van bijlegging voor de gemeenten en het gevolg daarvan zal vermoedelijk zijn dat de gemeenten hieraan niet zullen meewerken. Verder kennen wij in Nederland een bestuursakkoord met daarin de regel dat als het rijk de gemeenten op grond van eigen beleidsafwegingen besparingen of bezuinigingen oplegt de gemeenten door het rijk dienen te worden gecompenseerd. Hiertoe heb ik helemaal geen voorstellen aangetroffen. Dergelijke voorstellen zouden mij overigens niet gecharmeerd hebben, want ik vind deze gemeentelijke kredietbanken die uitstekend werk doen, een groot goed. Wij hebben deze banken niet voor niets onlangs volop ingeschakeld bij de schuldsanering en de schuldbemiddeling, een groot maatschappelijk probleem.

Al met al vind ik dat het redelijk is dat deze banken op een evenwichtige manier kunnen worden